

בית מדרן

ערש"ק
י"ג סיוון תש"פ
פרשת בהעלותך
מפטיירין: רוני ושמואל (זכריה ב')

עלון מס' 254

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	19:27	20:19	21:15
תל אביב	19:25	20:17	21:12
חיפה	19:28	20:20	21:16
באר שבע	19:25	20:16	21:11

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי עמוס מיכאל שליט"א
רב שכונת קרית מנחם וחבר בית הדין הגדול

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פרץ שליט"א
עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

השבוע זכות עלון
"בית מדרן" מוקדש ל:
אברהם בן חנה
לרפואה שלימה בקרוב

לכל הסענין שזכות עלון 'בית מדרן' יוקדש עבורו לתפילה ולרפואה שלימה או להבדיל לעילוי נשמת
חייגו: *5290

הלכות הגומל

ברכת הגומל כששרוי בצרה אחרת. ברכת הגומל פעמיים על שתי צרות.
ברכת אשר יצר כמה פעמים. דין אף על פי שיצא מוציא בברכות המצוות
ובברכות השבת.

הגומל כששרוי בצרה אחרת

א. בזמן השואה האיומה הרבה פליטי שואה יהודים ברחו מהנאצים ימח שמים, ובאו לארץ עם כל מיני אוניות, בזמנם הבריטים שלטו בארץ, וכשאותם יהודים הגיעו מיד אסרו אותם בבית הסוהר בלטרון, ובבית הסוהר היו נמצאים יותר ממנין יהודים, ונשאלה השאלה אם אותם אסירים יברכו שם ברכת הגומל על הדרך שעשו בים כדן יורדי הים, וכשיצאו מבית הסוהר יברכו שוב הגומל כדן חבוש היוצא מבית האסורים, או שיברכו הגומל פעם אחת כשיצאו מבית הסוהר גם על שיצאו מבית האסורים, וגם כדן יורדי הים. הנצי"ב (בפירושו העמק דבר בראשית לה, א) כתב שכאשר ניצל מצרה אחת, ונקלע לצרה אחרת, לא יברך הגומל עד שינצל מהצרה השנית. ולפי דבריו, מי שהיה חולה! והבריא ולא בירך הגומל, ונעשה שוב חולה, לא יברך הגומל על החולי הראשון, עד שיבריא ויברך הגומל על שני החולאים. גם הגאון רבי אליעזר יהודה ולדינברג בשו"ת ציץ אליעזר (ה"ח סימן כב שאלה ראשונה) האריך בזה, והעלה כדברי הנצי"ב.

הגומל פעמיים על שתי צרות

ב. הציץ אליעזר הנ"ל כתב שיברך ברכה אחת על שתי ההודאות. ובאמת יש לדון בזה, אם יכול לברך שתי ברכות הגומל על שתי ההצלות. כגון מי שנסע מעיר לעיר, ובדרך בנסיעתו תפסו אותו שוטרים כי היה

1 חולה שנפל למיטה אפילו חלה פחות משלושה ימים יברך הגומל, כמשמעות דעת מרן השלחן ערוך (סימן ר"ט סעיף ח) דלא כדעת הבן איש חי (פרשת עקב סעיף ו).

2 אחינו האשכנזים מברכים ברכת הגומל רק על נסיעה ממדינה למדינה כגון שנסע לקפריסין או ליוון, אבל אנחנו הספרדים מברכים על נסיעה מעיר לעיר שהיא כשיעור פרסה - 72 דקות, כשמגיע למחוז חפצו מברך

בלי מסכה... או מכל מיני סיבות, והתחצף לשוטרים, ושמו אותו בבית הסוהר, ולאחר מכן נהיה חולה ועלה למיטה ויורד, לכאורה התחייב בברכת הגומל שלוש פעמים, על הנסיעה, על בית האסורים ועל החולי. מהר"ש גרמיואן - נולד כשלושים שנה אחרי פטירת מרן הבית יוסף וחי שבעים שנה - בשו"ת משפטי צדק (סימן י) כתב שאכן באופן זה יברך ברכת הגומל

הגומל, וכמו שכתב מרן השלחן ערוך (סימן ר"ט סעיף ז), ולכן אם נסע לטבריה לקברות צדיקים, וישן שם יום או יומיים, יברך שם הגומל כיון שנח שם, וזה כעין הגיע למחוז חפצו, וכשחזר למקומו יברך שוב הגומל. אדם שמתפלל אצל אשכנזים יברך הגומל על נסיעה מעיר לעיר, אם יאמרו לו: מה קרה, היית בחו"ל? חלית בקורונה? ישיב: חס ושלום, נסעתי לבני ברק, כך מנהגנו, ויגבה ליבו בדרכי ה" (דברי הימים ב' יז, ו).
3 על שהיה במעצר לא מברכים הגומל, אבל על שהיה בבית הסוהר מברכים.

4 נסיעה הלך ארבעים דקות וחזר ארבעים דקות באותו יום, כגון שנסע בבוקר וחזר בערב, מצטרפת לשיעור 72 דקות, אבל אם נסע יום אחד חמישים דקות ולמחרת נסע שוב חמישים דקות לא מצטרף. המדובר הוא על נסיעה ממוש של 72 דקות, אבל אם נסע מירושלים לבית שמש שהיא נסיעה של עשרים דקות ובדרך נתקע בפקקים 72 דקות, לא יברך הגומל.

כשנסע לדרך ארוכה צריך לקחת איתו ספר לדרך - לא הנהג אלא אחד הנוסעים - שלא יהיה ביטול תורה, וכמו שמרן זצ"ל היה נוהג תמיד, בנסיעות היה לומד. אני זוכר כשמרן היה רב ראשי, הייתי בחור צעיר והייתי מצטרף בבין הזמנים להרבה נסיעות איתו, בהלך היה לומד, כשהגענו שמענו ממנו שיעורים, ובחזור בשעת לילה מאוחרת היה מספר לנו סיפורים על חכמי ישיבת פורת יוסף ועל גדולי הדור הקודם. פעם נסענו לחיפה, ואז עוד לא היה כביש 6 והנסיעה ארכה זמן רב, מרן נתן לי גמרא מסכת כתובות ואמר: תקרא בקול רם, והתחלתי לקרוא, גמרא רשי" ותוספות, לא היה צריך לפרש - הרב יודע הכל, והגענו עד דף ח"ב, לפעמים באמצע הדרך היו 'בורות שיחין ומעורות' בכביש ולא הייתי קורא מדויק, ומרן היה מתקן אותי בעל פה! היה אומר: עד כאן הקושיא, מכאן התירוק... בחושך היה לו ברכב מנוורה והיה לומד לאורה. פעם נסע לעצרת ביד אליהו, ואמרת לי שאני רוצה להצטרף אליו לנסיעה כדי להתיעץ איתו בדרך על כמה מענייני הנהגת הישיבה, הייתי מתיעץ איתו הרבה, כשעלינו לרכב הביא איתו ירחון 'מוריה' ואמר לי: יש כאן תשובה יפה שאני רוצה לעבור עליה, כשאסיים אדבר איתך, אני מחכה ומחכה והרב לא מסיים, עד שהגענו לתל אביב. אמרת לי: אבא, באתי במיוחד כדי להתיעץ איתך! אמר: נדבר בחזור, טוב, אבל גם בחזור הרב המשיך ללמוד עד שהגענו הביתה...

קו הלימות 'בית מדרן'
עם מיטב השלוחות
שאלות בהלכה, שיעורי תורה,
שלוחות מרתקות לנשים
ושלוחות מיוחדות לילדים

התקשרו: *5293

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - עמ' 5 פרשת בהעלותך**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - עמ' 5 בעקבות רבותינו**
הגה"צ רבי ניסים יגן זצוק"ל
 - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - עמ' 6 אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
 - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
 - עמ' 7 נפלאות הבריאה**
הדבורה
 - עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

קושיא מברכת כיסוי הדם

ה. הקשו לו עוד, מהגמרא במסכת חולין (פא:), כולם יודעים שבבהמות כגון פרה או כבש אין מצות כיסוי הדם, אלא רק בחיה או עוף, והשוחט מאה חיות או עופות מברך פעם אחת "על כיסוי הדם בעפר", וכן מי שעושה עירובי חצרות ועירובי תבשילין יברך ברכה אחת לשני העירובין, לא פעמיים, זו ברכה שאינה צריכה. אתה רואה שברכה אחת מועילה על כולם. גם על ראייה זו ענה הרב קול אליהו, שאני התם שכל החיות לפניו, אבל בנידוננו היה יורד הם והתחייב וכעבור זמן היה חובש, וכעבור זמן חלה, ולכן יברך על כל פעם ופעם. לפי זה יש לדון על מי שהיה יורד הים וברך קיבל מחלת ים, יתכן שגם הקול אליהו יודה שכיון ששניהם היו יחד יברך פעם אחת. וכך מסקנת הרב קול אליהו, לברך הגומל כמה וכמה פעמים.

אשר יצר כמה פעמים

ו. נמצא שדעת מהר"ש גרמזיאן במשפטי צדק ודעת רבי אליהו ישראל בקול אליהו, שהמתחייב כמה פעמים בברכת הגומל מברך הגומל כמה פעמים. אבל הרבה אחרונים חלקו על זה, ולכן להלכה אין לברך פעמיים. הנידון הזה דומה למי שהלך לשירותים כמה פעמים ולא בירך "אשר יצר", כגון ששכח¹⁰ לברך מיד, וכעבור חצי שעה שהסיד דעתו מהפעם הקודמת, שיהיה כוס תה ונצרך שוב לשירותים, האם יברך פעם אחת ויפטור הכל או יברך על כל פעם ופעם. דעת הגאון שהובא בארחות חיים (הלכות נטילת ידים סימן יב), וכן הביא מרן הבית יוסף (סימן ז) בשם מהר"א אבוהב¹¹, שאם נתחייב כמה פעמים יברך על כל פעם ופעם. וכן פסק מרן בשלחן ערוך (סעיף ג): הטיל מים, והסיד דעתו מלהטיל מים, ואחר כך נמלך והטיל מים פעם אחרת, צריך לברך ב' פעמים אשר יצר. לכאורה הוא הדין בנידוננו, שכיון שנתחייב כמה פעמים יברך הגומל כמה פעמים שהתחייב.

דימוי לתשלומין

ז. הגאון הביא ראייה מברכות (כו.) שאם לא התפלל שחרית¹² מתפלל מנחה שתים, ואם לא התפלל מנחה מתפלל ערבית שתים, וגם כאן יברך אשר יצר פעמיים וישלים מה שלא בירך. בא הב"ח - שהיה לפני כ-400 שנה, והקשה על הגאון - שהיה לפני כאלף שנים, מה זה דומה, הרי תפלות תיקנו במקום קרבנות, שחרית כנגד תמיד של בוקר, מנחה כנגד תמיד של בין הערבים, ערבית כנגד הקטר חלבים ואברים, וכן יש תפלת נדבה¹³ כנגד קרבן נדבה,

9 כמו שהזכרתי בשיעור הקודם בדיון הנכנס לים, מרן זצ"ל כתב בספרו חזון עובדיה ברכות (עמ' שסג) שהנכנס לים הרי הוא בכלל יורדי הים. עד אז חשבו שירידי הים הכוונה דוקא כשנסע באונייה ממדינה למדינה, אבל לא על שחיה בים, שם יש מציל ואין כל כך סכנה, אבל לדעת מרן זצ"ל סוף סוף גם בזה יש סכנה, לא מדובר כשמשפך את רגליו במים, אלא נכנס בפנים, וכבר קרו מקרים שאנשים נקלעו למערבולת ונכנסו לבור ובאו לידי סכנה.

אסור להיכנס לים מעורב, חס ושלום. פעם - לפני כ-45 שנה - אחד מראשי השלטון היה עם כיפה קטנה ואמר למרן: הרב דיבר ב'ידים' שאסור ללכת לבריכה מעורבת, אני לא מבין למה, אני הולך עם אשתי... והרב ישב להסביר לו כמו שמסבירים לילד קטן שזה איסור חמור מהתורה, לא איזו חומרא.

10 צריכים לתלות ביציאה מהשירותים את נוסח ברכת "אשר יצר", שלא ישכחו לברך.

11 היה לפני למעלה מחמש מאות שנה בדור שלפני מרן הבית יוסף, ודור זה הוא דור התפר בין הראשונים לאחרונים, ואז היו גם המהר"ק והמהר"א ומהר"ו.

12 מדובר דוקא שלא התפלל באונס, וגם אם לא התפלל מפני שנדרם, אונס שניה שמיא אונס וכמו שכתב המגן אברהם (סימן סג סק"ח).

13 הרא"ש בתשובה (כלל ד ס"ס יג) כתב שאין להתפלל נדבה אלא רק כאשר יודע בעצמו שיוכל לכון בתפלה מראש ועד סוף. ולפי זה בומננו אין להרבות בתפלות נדבה, שהרי לא מכוונים כל כך, והלוואי שנכוין בתפלה העיקרית. רק כאשר הפוסקים חולקים, מתפללים ועושים תנאי של נדבה לצאת ידי חובת כל הפוסקים. וכן אם יש לו סיבה מוצדקת להתפלל נדבה, כגון ששכח על הניסים בתנוכה או פורים, וכואב לו שבתפלה האחרונה שכח, ורוצה לחזור, יכול לחזור כתפלת נדבה. היה אחד שבא עם אשתו לבית הדין שלנו, ואשתו צדיקה וחסידה יותר מיד, קמה ומתפללת בנין החמה, מטפלת בילדים, ולאחר מכן מתפללת שוב בשעה שבע וחצי תפלת נדבה, אבל נעלם ממנה דברי הרא"ש שאין להרבות בתפלות נדבה.

כשאני אומר תפלה בכוונה, כוונתי לפירוש המלים, האל הגדול הגיבור והנורא וכו'. כשהוצאנו סידור חזון עובדיה, הדפסנו בתפלת ערבית פירוש לכל המלים של תפלת העמידה, ובזמנו עבר על זה חכם מצנור בן שמעון זצ"ל והוסיף מילה פה ומילה שם. כמובן אין לומר את הפירוש בפה, רק יסתכל, אמנם יקח לו זמן, אבל אחר כך יהיה בקי בפירוש ויתרגל לכון מהר, ותפלתם מהרה תקבל ברוצן. היה אחד אצלנו שכשהיו מגיעים ל"צדקתן" במנחה של שבת, היה עושה "עושה שלום", אני כל הזמן מתפלל, מה כבר אפשר לכון כל כך בתפלת מנחה של שבת, מילא ביום חול ניתן להוסיף הרבה בקשות. היה

כמה פעמים, ולפי זה אם נסע כל השבוע נסיעות ארוכות יעמוד בשבת ויברך ברכת הגומל שבע פעמים. גם הגאון רבי אליהו ישראל - עמיתו בתורה של מרן החיד"א - דן בזה בשו"ת קול אליהו⁵ (חי"ב האו"ח סי' א), וכתב שאם התחייב כמה פעמים ברכת הגומל, יברך כמה פעמים ברצף.

קושיא מברכת שעשה לי נס

ג. רבי אליהו ישראל הביא שהקשו עליו מהגמרא בברכות (נד.) שם מסופר על מר בריה דרבינא שיום אחד הלך בבקעה ששמה ערבות, והיה צמא למים, כמעט יצאה נשמתו, ולפתע נעשה נס ונבקע מעיין ושתה ממנו, ופעם אחת הלך בשוק של מחווא ונפל עליו גמל פריצא - פירש רש"י: גמל משוגע שעסקיו רעים - אם הגמל היה פוגש אותו יכל להרוג אותו, נעשה לו נס ונפל שם כותל הבית, והוא נכנס לתוכו וניצל. ומאז כשהגיע לערבות בירך "ברוך שעשה לי נס בערבות ובגמל" וכשהגיע למחווא בירך "ברוך שעשה לי נס בגמל ובערבות". וכתב הרא"ש (פ"ט דברכות ס"ט א) שמכאן משמע שכל יחיד שנעשו לו ניסים רבים, כשמגיע לאחד המקומות כולל את כל הניסים באותו מקום. לכאורה משמע שגם בברכת הגומל מברך פעם אחת על כל הניסים, ולא כדברי הקול אליהו. והשיב להם שאין לדמות, כי גם מר בריה דרבינא בירך על כל נס בפני עצמו, רק שבכל מקום כלל גם את הנס האחר, אבל לעולם מברך פעמיים על שני הניסים.

קושיא מברכות הריח

ד. הקשו לו עוד, בהלכות ברכת הריח מרן השלחן ערוך (ס' רטו סעיף י) כתב: היו לפניו עצי⁷ בשמים, וכן עשבי בשמים, ומיני בשמים, בירך "בורא מיני⁸ בשמים" פטר את הכל. משמע שבברכה אחת כולל כמה מינים, וגם בנידוננו שהיה גם יורד הים וגם חולה וגם חבוש, בברכת הגומל אחת יפטור הכל. אבל הרב קול אליהו לא נבהל, והשיב שאין זו ראייה, בבשמים כיון שכל המינים היו לפניו, לכן כשבירך ברכת "מיני" שהיא ברכה כוללת פטר את הכל, אבל כשהיה יורד הים התחייב פעם אחת ולא בירך, וכשהיה חולה התחייב פעם שניה ולא בירך, וכשהיה חבוש התחייב פעם שלישית ולא בירך, לכן כעת יברך שלוש פעמים.

5 עכשיו הספר הזה קול אליהו יצא מחדש, מאוד יפה, תענוג ללמוד בספרים של הפוסקים שלנו הספרדים, איך הם מרחיבים כל דבר, יש פוסקים כמו הגאון מוילנא והרונאצ'ובר שכתבו ברמזים, מאוד בקיצור. מרן זצ"ל מאוד חיבב את הספר קול אליהו.

בחג האחרון דיברתי עם חכם אחד על מה שפסק לאחרונה על המתפללים במרפסות שמצטרפים למנין, במרפסת אחת עומדים שני אנשים ובמרפסת שניה שלושה אנשים וכן על זה הדרך, ולדעתו הם מצטרפים לענין חזרה וברכת כהנים. אצלנו בשכונה בפסח עשו מנין מרפסות, אחד עמד בקומה רביעית ובירך משם ברכות התורה, ולמטה בחצר אחד קרא בתורה, אבל המברך לא יכול לקרוא מהספר תורה? הם טענו שיה דומה לדיון סומא שעולה לתורה ומברך אע"פ שלא קורא מהספר, אבל סומא הוא דין מיוחד ואין להקיש ממנו, ובפרט שברך כלל מנהגו כדעת מרן השלחן ערוך (סימן קלט סעיף ג) שסומא לא עולה לתורה, אלא אם כן במקום שידוע שיש להם מנהג להעלות סומא לספר תורה. אותו אחד שישבתי איתו אמר לי: כך כתוב במשנה ברורה (סימן נה ס"ק מח, נב, נו) שמועיל מנין מרפסות. אמרתי לו: קודם כל, המשנה ברורה דיבר שיש תשעה במקום אחד, והעשירי מצטרף כשרואים אותו, אבל לא דיבר בפירוש על צירוף למנין כשבכל מקום עומדים שנים או שלושה אנשים בלבד, אבל ראיית חקרי לב (ח"א סימן כו-כט) שכתב בפירוש שאין לצרף למנין את העומדים בראשית נפרדות. ולפי דברי החקרי לב - היה גאון עולם לפני כ-250 שנה - זו ברכה לבטלה, אבל הוא מעולם לא פתח חקרי לב. יש כמו סתירה בדעת מרן השלחן ערוך (סימן נה), ובאחרונים נאמרו על כך חמשה תירוצים, ואת כל זה הוא לא יודע, ראיית ספר בית עובד (בדיני אמירת הקדיש אות מא, ד"ע ט"א), אליה רב (ס"ק יב), מאמר מרדכי (סק"ד), כולם כותבים שזו ברכה לבטלה, או אין אתה פוסק להקל בעניני ברכות, אתה לא חושש מברכה לבטלה?! הרמב"ן (פסחים פה): כתב מפורש שזה לא דומה לזימון ואפילו רואים זה את זה לא מצטרפים, וכן דעת הרשב"י (הובא בשו"ת הרשב"ש סימן לו), והרשב"א (בתשובה סימן צו) נסתפק וכתב בדרך אפשר, והגר"א (סימן נה סעיף כ) כתב שיש לדחות כל הראיות של הרשב"א שרצה לדמות לזימון. ובדעת החיד"א (במחזיק ברכה סימן נה סק"ח והלאה) יש לדון. צריך ללמוד גם את הפוסקים שלנו, ומרן זצ"ל המיד היה צועק על זה.

6 ברכת "שעשה לי נס" לא מברכים על כל דבר, לא מברכים על תאונת דרכים, כי מצוי מאוד שניצלם מתאונה, מברכים רק על הצלה גדולה, כגון אם פגע בארי או בדוב שבאו לטרוף אותו וניצל. אם רוצה לברך על תאונה, יברך בלי שם ומלכות.

7 "עצי" מברכים על בשמים שיש להם גוע קשה כמו הדס ושיבא, ו"עשבי" מברכים על מה שגועו רק ודק כמו נענע.

8 בהבדלה במוצאי שבת בדרך כלל מברכים על ציפורן, ומנהגנו שעל הציפורן מברכים בורא "עצי" בשמים, אך מנהג האשכנזים לברך בהבדלה "מיני". הלומד בישיבה אשכנזית ושמע בהבדלה שברכו על ציפורן "מיני", יצא ידי חובה.

העלון להצלחתם של: רונתיה שפרה בת מרים סלחה שירצו אותה בחזרה במקום העבודה זיווג הגון, אוריאל בן שושנה- ברכה והצלחה, יהודית בת סמדר אודל- רפואה שלמה, יעל בת ברכה- בריאות איתנה, יעקב בן רזזה- כל הישועות, יקר בן יעל- זיווג הגון, מול בת יונה חממה- הצלחה ובריאות, משה אביחי בן מול- בריאות הנפש והגון.

וכשם שיש תשלומין לקרבן, כך תיקנו תשלומין לתפלה, וכמו שאמר רבי יוחנן ולוואי שיתפלל אדם כל היום כולו (ברכות כא.), אבל מה זה קשור לברכת אשר יצר, כיון שבירך פעם אחת פטר את כל החיובים שלו, נר לאחד נר למאה. אמנם הט"ז (סק"ב) הצדיק את דברי מרן, והתווכח עם חמיו הב"ח שחלק על מרן, וטען שאין לחלוק על גאון, שהרי אמרו בגמרא מסכת שבת (ק"ב): אם ראשונים כמלאכים אנהנו כבני אדם, אם ראשונים כבני אדם - כלומר אם אנהנו חושבים שהראשונים כבני אדם - אנהנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי פנחס בן יאיר. יש לך קושיא? מקושיא לא מתיים. וכן דעת הלבוש (סעיף ג), וכן פסק רבי מרדכי כרמי - היה בדורו של החיד"א ויותר צעיר ממנו - בספרו מאמר מרדכי (סימן ז סק"ג), שיברך שתי פעמים אשר יצר. אבל לעומתם הרבה אחרונים הסכימו לדעת הב"ח, שאם מברך כמה פעמים אשר יצר יש בזה חשש ברכה שאינה צריכה, מהם המגן אברהם (סק"א) שהיה גדול האחרונים, המשנה ברורה (סק"ו), הבן איש חי (פרשת ויצא אות יב), הכף החיים (סק"ה), הילקוט יוסף (סימן ז סעיף י).

דעת הרמב"ם

ת. יש שרצו להביא ראיה לנידון זה, מדברי הרמב"ם (פ"ד מהלכות ברכות ה"ז) שכתב: גמר בלבו מלאכול¹⁴ או מלשתות, ואחר כך נמלך לאכול או לשתות, אף על פי שלא שינה מקומו חוזר ומברך, ואם לא גמר בלבו אלא דעתו לחזור לאכול ולשתות, אפילו פסק כל היום כולו אינו צריך לברך שנית. עכ"ל. הרמב"ם לא דיבר על ברכה אחרונה, ומשמע שברכה אחרונה מברך פעם אחת על הכל. מאידך באותו פרק כתב הרמב"ם (הלכה ג): היה אוכל בבית זה ופסק סעודתו והלך לבית אחר, או שהיה אוכל וקראו חבירו לדבר עמו ויצא לו לפתח ביתו - כגון למרפסת או לחדר מדרגות - וחזר, הואיל ושינה מקומו צריך לברך למפרע על מה שאכל, וחוזר¹⁵ ומברך בתחלה המוציא¹⁶ ואחר כך יגמור סעודתו. עכ"ל. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן קע"ח סעיף א). ויסוד הדין הוא בגמרא בפסחים (קא:), שם הגמרא דנה האם שינוי מקום בסעודה הוא הפסק או לא. אמנם להלכה אנהנו אומרים ספק ברכות להקל, מי שיצא לחוץ וחזר באמצע סעודה ימשיך לאכול כרגיל ולא יברך. השאלה מה יהיה הדין להרמב"ם ומרן אם בדיעבד לא בירך ברכת המזון והמשיך לאכול, האם בסוף יברך פעמיים או לא. באמת הפרי מגדים (סי' ז מ"ש"ז סק"ב) כתב בדעת מרן שאם הסיח דעתו יברך פעמיים, כמו אשר יצר. אבל זה חידוש, פלא פלאים, ולפי זה הרמב"ם גם כן יסבור כדעת הגאון, ולכאורה זה יסתור מה שכתב בהלכה ז' שלא כדעת הגאון. לכן צריך לומר שהפרי מגדים לא הכריע כן

עוד אחד שהיה מתפלל שעתיים, ביררת מדוע, והתברר לי שהוא קורא ב"אלוקי נצור" את כל התהלים תודה רבה... השבתי שכיון כוונת האר"ז ל... עיקר הכוונה צריכה להיות בברכה הראשונה שהיא ברכת מגן אברהם, ומי שלא כיון שם ישתדל לכיון ב"מודים". ואם לא כיון כלל לא חוזר, כי מי אמר שגם בתפלה השניה יכיון.

14 ישב לאכול וסיים, כמה יכול לאכול. יש תענית הראב"ד, והיא שאדם רוצה להמשיך לאכול, אבל עוצר, חידש הראב"ד (הובא ביסוד התשובה לרבינו יונה) שהתגברות הזו עולה לו יותר מתענית. המוסקים דנים אם אפשר בשבת וביום טוב לעשות תענית הראב"ד, ולהלכה מותר, כי יש לזה מעלה של תענית אבל אין זה תענית ממש.

15 לכן מי שהתחיל לשתות תה באמצע הסעודה, הוא טעם והרגיש שהתה רותח, ובינתיים בירך ברכת המזון והתה התקרר, הדין הוא שמברך ברכת "שהכל" על התה, כי למרות שהתחיל לשתות בסעודה, ברכת המזון נחשבת היסח הדעת גמור. יש דיון דומה והלכה שונה, אדם שבליל שבועות אכל אבטיח או מילון שיעור כזית, והתחייב בברכת נפשות, ואחר זמן ירצה לאכול עוד אבטיח כדי לא להתעייף, אבל חושש שיעבור זמן הברכה אחרונה וישכח לברך, כי זמן ברכה אחרונה של נפשות הוא כדי שיעור עיכול, ועד שיאכל שוב יעבור זמן זה ויכבר יגמר לו בפה הטעם של האבטיח הקודם, ולכן הוא מברך עכשיו בורא נפשות, כתב בספר מאורי אור (חלק בן נון דקמ"ח ע"ב) שאחר כך כשימשיך לאכול האבטיח לא יברך שוב האדמה, כי מה שבירך ברכת נפשות הוא לא מחמת שרצה לגמור לאכול, אלא מפני שחשש שישכח לברך, ומנצא שלא הסיח דעתו מהאכילה הראשונה. וכיוצא בזה כתב המגן אברהם (סימן קצ סק"ג). חידוש דין זה הבאנו בילקוט יוסף (סימן קע"ח סעיף יא). לפני כמה שנים אחי היה כותב הלכות באיזה עלון, והוא ראה את ההלכה הזו בילקוט יוסף, וניגש למרן זצ"ל והתפלל בפניו על ההלכה הזו, וגם מרן תמה, אחי התקשר אלי ואמר לי: תראה, אבא חולק עליך, הלכתי למרן ואמרתי לו: אבא, כך כתב בספר מאורי אור. מהשמים סיבבו שבאותו יום התפללתי בויז'ניץ ולמולי ראיתי ספר משנת רבי גרשון, לרבי גרשון לפידות - היה לפני כ-60 שנה בבית שישאל מלוי - ועינית בו, לא בחזרה אלא בין הלחש לחזרה, הליטאים מתפללים במשך למעלה מרבע שעה, ובינתיים למדתי, ונפתח לי בדיוק בנושא הזה, ואמרתי למרן: אבא, ראיתי במקרה היום שגם רבי גרשון לפידות כתב כך. מרן העריך אותו מאוד. ומרן אמר לאחי: תכתוב כמו שכתב בילקוט יוסף. הסכים איתנו. אבל ברכת נפשות שונה לגמרי מברכת המזון, כי ברכת המזון נחשבת בכל אופן כהיסח הדעת גמור.

16 לגבי נטילת ידיים, אם שמר ידיו בחוץ אינו צריך ליטול, ואם לא שמר ידיו יטול ויברך שוב על נטילת ידיים.

בדברי הרמב"ם, שהרי גם הפרי מגדים עצמו (שם) פסק לגבי המתחייב "אשר יצר" כמה פעמים שיברך פעם אחת ויפטור הכל, ומשמע שכתב כן לפלפול בעלמא. ובאמת גם להרמב"ם אם יצא לחוץ וחזר והמשיך לאכול יברך ברכת המזון פעם אחת, גם זה נגד דברי הגאון.

דעת מרן

ט. יש שאפילו הקשו סתירה בדברי מרן, הזכרנו שמרן בבית יוסף ובשלחן ערוך (סימן ז סעיף ג) הביא דברי מהר"י אבוהב והגאון, ופסק כמותם להלכה למעשה, שיברך אשר יצר כמה פעמים, והנה מרן (סי' קע"ט סעיף א) כתב, גמר סעודתו ונטל ידיו מים אחרונים, אינו יכול לאכול ולא לשתות, עד שיברך ברכת המזון, ואם אמר: הב לן ונברך, הוי היסח הדעת ואסור לו לשתות אלא אם כן יברך עליו תחילה, ואכילה דינה כשתיה להרא"ש, אבל לרבינו יונה והר"ן אכילה שאני, שאף על פי שסילק ידו מלאכול, ואפילו סילקו השלחן, אם רצה לחזור לאכילתו אינו צריך לברך פעם אחרת, שכל שלא נטל ידיו לא נסתלק לגמרי מאכילה. עכ"ל. משמע מזה שלבסוף מברך ברכת המזון אחת על הכל, וזה סותר מה שכתב לענין אשר יצר שמברך פעמיים. אמרתי הדברים בקיצור מי שרוצה יעיין שם היטב, כאן זה לא שיעור כללי...

דעות האחרונים

י. על כל פנים אחרונים רבים העלו להלכה שבברכת הגומל שהיא ברכת ההודאה מברך פעם אחת על כל החיובים שלו, כי מה לי התחייב פעם אחת מה לי פעמיים או שלוש, על הכל התחייב באותו מטבע ברכה ולכן יברך פעם אחת על הכל. כך כתבו המגן אברהם הנ"ל, השל"ה (חולין ענין ק"ש דלילה בהגה ד"ה כתב), העולת תמיד (סק"ב), נחלת צבי (סק"ג), ישועות יעקב (סק"ב), סולת בלולה (סק"ד), הגאון רבי זלמן בש"ע שלו (סעיף ג), חיי אדם (כלל ז אות ז), הפרי מגדים (מש"ז סק"ב), הגר"א (סק"ו), החיד"א בברכי יוסף (סק"ג) ושם כתב שם שהמנהג נגד מרן בזה, נהר שלום וינטורה (סימן ז), מנחת אהרן (כלל ה אות ז), קיצור ש"ע של הרב גאנצפריד (סימן ד אות ו), שערי תשובה (סק"ב), שאילת יעב"ץ (ה"א סימן טו), וכבר הזכרנו שכן פסקו גם המשנה ברורה (סק"ו), הבן איש חי (פרשת ויצא אות יב), והכף החיים (סק"ה), כולם כותבים ספק ברכות להקל נגד מרן. ולכן מי שיצא לשירותים ולא בירך, ושוב נצרך לנקביו, בסוף מברך "אשר יצר" פעם אחת ויפטור הכל.

דעת יחידית

יא. כמה צעירים מבני ברק - כמו ספר דברות יעקב (ה"א סימן כ) - חזרו על דברי המאמר מרדכי והט"ז שאין לחלוק על גאון, ולכן יברך אשר יצר כמה פעמים. לדבריהם מי שחזר בתשובה יעשה חשבון כמה בימי חייו נצרך לשירותים, יעשה משמר וישלים את כל ברכות "אשר יצר" שלא בירך, כי לדעת רבי אליהו ישראל בספר כסא אליהו (סי' ז סק"א), וכך מדויק מספר הלבוש (סימן ו סעיף א) שאין הגבלה לזמן ברכת אשר יצר, ואפילו לאחר כמה שעות או כמה ימים¹⁸. וכי כל גדולי האחרונים שהזכרנו לא ידעו שכך פסק הגאון?! לא ראו את הט"ז?! אבל עם כל זה פסקו לברך פעם אחת. ואיך באמת לא חששו לדעת הגאון? התשובה לכך, על פי מה שהזכרתי בשיעורים כמה פעמים בשם הגאון מהר"י בן לב (ה"ג סימן מא) - היה לפני למעלה מ-400 שנה - כשאתה רואה הלכה באיזה ראשון, ואף אחד מהראשונים המפורסמים¹⁹ לא כתבו הלכה זו, תבין שהם חולקים עליו. כאן דעת הגאון היא דעה יחידית, נכון שכך הביא גם הארחות חיים²⁰, אבל הוא ומהר"י אבוהב העתיקו את הגאון, ונראה

17 הכף החיים מביא אותו הרבה וקורא לו ס"ב, הרבה חושבים שזה ראשי תיבות סולל בונה...

18 אמנם הבן איש חי (פרשת ויצא אות יב) כתב שניתן לברך "אשר יצר" עד חצי שעה. ולהלכה אנהנו סומכים על מה שכתב הריטב"א (פסחים מו): שהתירו לו לדחותה עד שיעור פרסה, ולכן אפשר לברך אותה עד שבעים ושתים דקות ולא יותר.

19 יש ראשונים מפורסמים כמו הרי"ף, הרמב"ם, הרא"ש, הרשב"א, הרמב"ן, ויש ראשונים פחות מפורסמים כמו ספר "זעל הכל" ועוד.

20 המאמר מרדכי (סימן ז סק"ג) כתב שכן כתב גם הכלבו, אבל ספר הכלבו הוא קיצור של ספר ארחות חיים, ויש מחלוקת אם להתייחס אליהם כדעה אחת או כשתי דעות. יש אומרים שאת ספר הכלבו חיברה אשה, אמנם אשה חשובה, כמו שהיתה בדורה הנביאה אשה חשובה.

אדם שיצא מבית הכסא וניגב ידיו²³ ובירך אשר יצר, ובא חבירו, ואמר: אין כאן סידור אני לא יודע בעל פה, תברך שוב ותכוין עלי. וכן אם חבירו רוצה שיצא אחר שבירך כבר על הברקים או על הרעמים, או על הקשת²⁴, או בגן החיות ראה קוף - יש אומרים שבדור הפלגה נהפכו אנשים לקופים - או פיל - שיש לו חכמה מסוימת, עמד רחוק - שלא יהיה ריח רע - ובירך משנה הבריות, ועבר בעל תשובה ושאל מה בירכת? אמר לו מי שלא ראה קוף או פיל שלשים יום מברך עליהם ברכת משנה הבריות, אמר לו: תברך ותכוין עלי. רבותי! בכל הדוגמאות הללו אי אפשר לברך פעם שניה בכדי להוציא את חבירו, כי הדין אף על פי שיצא מוציא הוא על ברכת המצוות, כמו קידוש והבדלה, אבל לא על ברכות השבח. וכך כתב המאירי מפורש (ר"ה ט), ברכות השבח וההודאה וכן ברכות התפלה כולם דברי ריצוי לקב"ה, ולא נאמר עליהם אף על פי שיצא מוציא. שם הוא מדבר על דין שומע כעונה במי שכבר יצא ידי חובה. עוד כתב בשם תלמוד המערב - התלמוד הירושלמי - שמן הראוי שאדם שהתחייב בדבר, יברך בעצמו ולא יוציאנו חברו ידי חובה. אדם שבא לפייס את המלך, כגון שרוצה לבקש על הנחה בארנונה וכדומה, בא בעצמו ומשבח את המלך. אמנם הריטב"א (שם) חולק על המאירי וסובר שגם בברכת השבח אף על פי שיצא מוציא, ומרן ביביע אומר (ח"ה חיו"ד סימן ל אות א, וח"ט חאו"ח סימן ג אות ב) מביא את המחלוקת ומכריע כהמאירי, ספק ברכות להקל. מחבר אחד ע"ה פסק לא כמו המאירי, ופירש את המאירי שדיבר רק על ברכות קריאת שמע, אבל על שאר ברכות השבח לא דיבר. אני מתפלל עלי, איך אתה עושה חילוק ועל פי זה פוסק הלכה שיש בה חשש גדול של ברכה לבטלה, ובפרט שהמאירי כותב מפורש שמדבר גם על כל ברכות השבח. לפסוק הלכה צריך אחריות. לכן להלכה שב ואל תעשה ידי. ומה שהגמרא אמרה אף על פי שיצא מוציא, דיברה על ברכות המצוות, לא על ברכות השבח²⁵. ולכן לא יברך לחבירו ברכת אשר יצר, אלא יקרא מהסידור. או ישמע בטלפון, שמעתי שיש טלפון כשר - אם הוא לא כשר אסור להחזיק - שלוחצים איזה מספר ושומעים ברכת אשר יצר.

לאחרונה אחד נפטר בקורונה לא עליכם, וקברו אותו בקומות. מהלחץ של התקופה קברו אותו שם, אבל אחרי השבעה המשפחה אמרו שקנו קבר שלא בקומות רוצים להעביר אותו לשם, אמרו להם החברא קדישא שכדי להעביר נפטר צריך לחכות שנה, אבל אכל קנה קבר וגילה בדעתו שרוצה להקבר לא בקומות, כתבתי בזה תשובה והתרת להם שיעבירו אותו לאחר השבעה.

23 לכתחילה יש להקפיד לא לנגב ידיים בשעת הברכה, לא עושים שום מלאכה בשעת הברכה, בירושלמי (פ"ב דברכות ה"ה) מובאר כן על ברכות דאורייתא, ובברכות דרבנן יש מחמירים ויש מקלים וטוב להחמיר.

24 אסור להסתכל על קשת, אבל מסתכל מעט כדי להרויח הברכה.

25 לא לומדים הלכה מ"ש לבד, מה אתה שסניג...? צריך לדעת פוסקים, לדעת ראשונים. כבר הזכרתי לכם לגבי מנין המרפסות שיש שאמרו לעשות חזרה וברכת כהנים, אבל כבר כתבנו על כך תשובה ארוכה, והבאנו כחמשה עשר פוסקים שכתבו שיש בזה חשש של ברכה לבטלה.

שהראשונים המפורסמים לא הסכימו עם דברי הגאון, ולכן כשאני עושה שלא כדעת הגאון אני נסמך על שאר הראשונים. גם מהבית יוסף (חושן משפט סימן קפג) יש משמעות כמו הכלל הזה, וכתבנו על כך בעין יצחק (ח"א עמ' תלו) שראשון שכותב דבר תמוה שלא הוזכר בשאר הראשונים, מסתמא שאר הראשונים חולקים עליו, ואנחנו פוסקים כשאר הראשונים.

להלכה

יב. לכן להלכה למעשה מי שהלך לשירותים ולא בירך אשר יצר, והסיח דעתו והלך שוב, יברך בסוף פעם אחת "אשר יצר" ויפטור הכל. וכן לגבי ברכת הגומל, שהרי הקול אליהו שאמר לברך פעמיים הגומל, למד דין הגומל מדין אשר יצר, אבל ערבך ערבא צריך, אם להלכה הסקנו לגבי אשר יצר שברך פעם אחת, גם הגומל להלכה יברך פעם אחת ויפטור הכל. יש עוד מה לפלפל, ולהלכה, מי שעלה לאניה ונחלה שם מחלת ים ועלה ליבשה, יברך הגומל פעם אחת ויפטור הכל.

אף על פי שיצא מוציא

יג. יש דיון בפוסקים, לגבי אדם שבירך הגומל, ויצא ידי חובתו, בא חבירו שהוא בעל תשובה חדש, עדיין לא יודע כלום²⁶, ואומר לו: גם אני נסעתי איתך יחד, אני מבקש ממך שתעמוד שוב ליד הספר תורה ותברך הגומל בשבילי. יש לנו גמרא במסכת ראש השנה (טז), אף על פי שיצא מוציא, אפילו יצא ידי חובת קידוש, יכול לחזור ולקדש ולהוציא ידי חובה את שכנתו האלמנה, או הלך לבית אבות או לבית חולים ועשה שם קידוש לכולם, כשבא לביתו חוזר ומקדש לבני ביתו. וכן, אדם שהגיע לבית הקברות ובירך "אשר יצר אתכם בדין"²⁷, ובא אדם אחר ואמר לו שבירך בשבילו, הוא לא יודע בעל פה. וכן,

21 יש כאלו בעלי תשובה שלא יודעים, וצריך לקרב אותם ולפתוח להם את העיניים, מסכנים, איפה חינכו אותם, בבתי ספר חילוניים, לא יודעים שום דבר, אפילו המורים שלהם לא יודעים כלום.

22 מי שלא ראה את בית הקברות שלושים יום, כגון שמגיע ביום השנה של קרובו, מברך "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, אשר יצר אתכם בדין, וזו אתכם בדין, וכלכל אתכם בדין, ואסף אתכם בדין, ויודע מספר כולכם, והוא עתיד להחיותכם ולקיים אתכם, ברוך אתה ה' מחיה המתים". צריך לומר לחברא קדישא שיתלו את נוסח הברכה בכל הכניסות של בית הקברות. גם מי שנוסע בכביש בין ירושלים לתל אביב, וביציאה מירושלים רואה את בית הקברות ואת הקומות שיש שם, יכול לברך. יש אומרים שאפילו תוך שלושים יום אם הוסיפו מות חדש יברך.

דרך אגב, מותר לקבור בקומות, כך פסק מרן זצ"ל (בשו"ת יביע אומר ח"ט חיו"ד סימן לד, ובחזון עובדיה אבלות ח"א עמ' תלא). אמנם הרב אלישיב היתה דעתו נגד, הוא טען שלא משנים ממנהגי הקבורה. בזמנו פנו למרן זצ"ל ואמרו לו: אין לנו ברירה, הר המנוחות כבר מלא. כיום יש שם קומות, ומעליהם... תראו במערות הסנהדרין, כבר אז היו קוברים בקומות לפי כללי ההלכה, לפני כמה שנים היו אצלי החברא קדישא וביירונו איתם את הנושא בצורה ברורה. ומצאנו פתרון גם כיצד לקבור חייל שאינו יהודי שמסר נפשו למען ישראל, לכל דבר יש פתרון.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אהרון פרץ בן חיה מירל יוטא לרפואה שלימה

לכל המעוניין להתברך מפני קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפואה"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290***

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של **באן מורשת** 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: מרגלית בת ענבל רחל - הצלחה בכל, מרדכי בן פריחה - בריאות איתנה, שהם אהרון בן ענבל רחל - הצלחה בכל, ערן בן אורלי - שיהיה תלמיד חכם, שלמה בן מגידה - אריכות ימים, אפרת בת מרים - לידה קלה, חיה בת אסתר - זרע בר קיימא, אילה ואורנית בת תמר - תורה ויראת שמים, אליהו בן יוסף - בריאות איתנה, דוד יעקב בן רחל - חזרה בתשובה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת בהעלותך

המנונה רומזת לתורה, ובשביל לקבל את התורה צריך אחדות בעם ישראל, כמו שנאמר (שמות יב) "ויחן שם ישראל כנגד ההר" - כאיש אחד בלב אחד. לכן המנונה היתה צריכה להיות מקשה אחת, לרמוז שכל ישראל צריכים להיות מאוחדים באהבה ואחוה שלום ורעות, וכך יוכלו לזכות לתורה. ובלי האחדות התורה לא יכולה להתקיים בשלימותה, כמו שכתב אור החיים הקדוש בפרשת פקודי (שמות לט לב) שהרי יש תרי"ג מצוות בתורה, רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, וכנגדם יש באדם רמ"ח אברים ושס"ה גידים שהאדם מתקן אותם ע"י המצוות. אבל אין אף אדם שיכול לקיים את כל מצוות התורה, יש מצוות הנהוגות רק בכהנים, ויש מצוות שנוהגות רק בישראל שאינם כהנים, וכן מי שאין לו בן בכור אינו יכול לקיים מצות פדיון הבן, ועוד מצוות רבות שלא כל אדם יכול לקיימן, ואיך יוכל היחיד לקיים את כל המצוות ולתקן את כל אבריו וגידי?

לכן ציוותה אותנו התורה במצות "ואהבת לרעך כמוך", וכאשר יתחברו כולם זה עם זה באהבה ואחוה ישלימו זה לזה את המצוות החסרות להם, וכך תתקיים התורה כולה וכולם יתקנו את כל אבריהם וגידיהם. נמצא שאין התורה מתקיימת בשלימותה בלי שתהיה אחדות בעם ישראל, ובזמן שישראל מאוחדים הקב"ה מעלה עליהם כאילו קיימו את כל התורה כולה, לכן המנונה הרומזת לתורה היתה צריכה להיות מקשה אחת, לרמוז על האחדות של כלל ישראל שהיא תנאי לקיום התורה.

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

המקובל האלקי
רבי יהודה פתיה זיע"א
 אלפים נושעו!! ידוע מעלת פדיון הנפש
 שבכוחה לחסיד מבני אדם חולי, צרה ויגון, וטוב וראוי לעשות פדיון נפש

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בענין חשיבות פדיון נפש
"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"

רבי אגודת "בית מרץ" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם.
 להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו *5290**

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנונה יאירו שבעת הנרות" (ה.ב.)

התורה אומרת "בהעלותך את הנרות" ולא "בהדליקך את הנרות", ופירש רש"י, שצריך להדליק את הנרות עד שתהא השלבת עולה מאליה. ואומרים המפרשים שיש בזה רמז לכל אדם ואדם, שצריך להרגיל את עצמו בתורה ובעבודת ה' בשמחה ובהתלהבות עד שתהא שלבת עולה מאליה, שהתורה והמצוות יחדרו לעצם מהותו עד שידרוך אליהם, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קט לב) "דרך מצוותיך ארוץ כי תרחיב ליבי".

והנה דוד המלך ע"ה היה חסיד גדול ושלם בכל המעלות, ובכל לילה היה עוסק בתורה ולא עבר עליו חצות לילה בשינה, ומדוע מכל זכויותיו ראה להזכיר דוקא דבר זה שהיה רץ למצוות? והתשובה היא, שהריצה מורה על החשק והשמחה, וזו היא השלימות האמיתית בקיום המצוות, כי מצוה שמקיימים אותה בשמחה היא מעולה וחשובה יותר לאין ערוך, וכמו שכתב בספר חרדים (הקדמה למצוות אות ד) שכך גילה האר"י ז"ל לאיש סודו מהרח"ו, שכל מה שהשיג שנפתחו לו שערי החכמה ורוח הקודש, בשכר שהיה שמח בעשיית כל מצוה שמחה גדולה לאין תכלית. לכן השתבח דוד המלך ע"ה במדה זו שהיה רץ למצוות, שהיה מקיים אותם בשמחה ובהתלהבות. וכתב החיד"א (מדבר קדמות מערכת צ אות יג) בשם הרב ב"ר יצחק (פרשת בראשית), שהקב"ה לא מחויב לשלם שכר לאדם, כיון שכבר הקדים לו טובה לפני שציוה אותו לקיים את המצוה, כמו שנאמר (איוב מא ג) "מי הקדימני ואשלם תחת כל השמים לי הוא", ודרשו חז"ל (ויק"ר כו ב): "מי הקדימני ואשלם", מי קילס לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מל לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר וכו'. אבל השמחה בקיום המצוה היא דבר שהאדם מוסיף מעצמו, ועל זה מגיע לו שכר מן הדין. וזה רמזו לנו רבותינו ז"ל באמרם שתהא שלבת עולה מאליה, שלא יצטרך להכריח את עצמו לקיים את המצוות כאילו הם עול כבד, אלא יקיים אותם בשמחה ובחשק עד שעבודת ה' תהיה חלק ממנהו, ויזכה לשכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא.

"וזה מעשה המנונה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היא כמראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנונה" (ח.ד.)

בגמרא (מנחות כט.) מובא שמשה רבינו התקשה איך לעשות את המנונה, עד שהראה לו הקב"ה איך לעשותה, ועל זה נאמר "וזה מעשה המנונה" - שהראה לו הקב"ה באצבע. והוה "כמראה אשר הראה ה' את משה" - שהראה לו הקב"ה את צורת המנונה שידע איך לעשותה.

ומה היה קשה כל כך במעשה המנונה? אומר המהרש"א (ח"א שם) שהמנונה היתה צריכה להיות מקשה, ומשה התקשה לעשות את כל צורתה עם גביעה וכפתוריה שהכל יהיה מקשה, עד שהראה לו הקב"ה איך לעשותה. ומדוע דוקא המנונה היתה צריכה להיות מקשה אחת? אומרים המפרשים:

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה ויהב שליט"א

רוב מחלבות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון הנריה

שנים רבות שימש בתפקיד בכיר בתנועת "ערכים" שהיה מומייסדיה, שם גם התגלה בכל שיעור קומתו ב"סמינרים ליהדות" שערך והשתתף בהם. בשנת תשל"ח הקים את הכולל "קהילת יעקב" בירושלים. כולל מיוחד במינו שעם התפתחותו נמנו עליו בני עליה ויראי שמים. אהבתו ללומדי התורה לא ידעה גבול וכל אשר לו היה מוכן לתת עבור אברכים יראי שמים ותלמידי חכמים, הוא היה אומר: "לעולם יהא אדם ירא שמים" - קודם "אדם" - אחר כך "ירא שמים" מהיחידים בדורנו היה ש"ראשו מגיע השמימה" - ראשו ורובו מונח בתורה, אך הנה יכול גם להיות "סולם מוצב ארצה" - אדם שכל שעותיו היו קודש לכלל ישראל, לשעות אל צרותיהם של ישראל מן הבעיות שברומו של עולם ועד לרובד הפשוט ביותר.

גם בעת מחלתו ויסוריו הקשים לא הניח מידו את שעמד בראש מועיניו - הפצת תורה וזיוכי הרבים. בבתי חולים בהם הוא שהה לצורך טיפולים חילק אלפי קלטות משיחותיו ודיבר בענייני שמירת שבת וטהרת המשפחה. רבנו שאירי אחרי דוד ישרים מבורך הממשיך את הפצת התורה והמוסר בארץ ובעולם.

רבנו עלה בסערה השמימה בשבת קודש פרשת בהעלותך י"ד בסיוון ה'תש"ס. לאחר שנזדכך ביסורים קשים ומרים ונטמן בהר המנוחות בירושלים והוא בן 59 שנה בפטירתו.

בעקבות רבותינו הדליקו נר

מזכה הרבים הגה"צ רבי ניסים יגן צוק"ל

בשבת זו חל יום פטירתו של מזכה הרבים הגדול הגה"צ רבי ניסים יגן צוק"ל. רבנו נולד בירושלים בשנת תש"ב לאביו רבי יעקב שזכה להיות חברותא למקובל הצדיק רבי מרדכי שרעבי זצ"ל, ולמרת אמו הרבנית רחל ע"ה. מנעוריו ניכר באהבתו הגדולה לתורה וכשהגיע העת להתעלות בלימוד, לא היסס לעזוב בית נעוריו ולגלות למקום תורה לשייבה "ליקווד" שבאמריקה.

שם למד במשך ארבע שנים וקיבל את תורתו מרבותיו הגאונים רבי שניאור קוטלר ורבי נתן ווכטפויגל זצ"ל לאחר נישואיו עם הרבנית מלכה ע"ה, למד בכולל של הגר"י אונטרמן זצ"ל שם קיבל סמיכה לרבנות. כבר באותה עת בערה בליבו אש קודש של אחראיות כלפי המצב הרוחני של כלל ישראל, ואותה אש קודש בשילוב כוחותיו הרוחניים המופלאים שניתנו לו משמים, הובילו אותו אל תפקידו כראש ישיבת "אור שמח" בגבעת עדה. כשלאחר מכן הקים את תנועות התשובה בארץ. כל פעולתו של הגאון רבי ניסים יגן צוק"ל בתחום תנועת התשובה הייתה הציר המרכזי עליו נסובו עשרות משנות חייו.

העלון להצלחתם של: יהודה בן חורס - רפואה שלמה, לאה בת רבקה - כל הישועות, לבנה בת מסעודה - חזרה בתשובה, רחל בת עליזה - חזרה בתשובה, תמר בת נועה דליה - ברכה והצלחה, אילנית בת אסנת שרה - הצלחה בכל, איתמר בן אילנית - בשורת טובות, חיים בן מרים - רפואה שלמה.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשיעה 13:30

שאלה: אדם שיתקלקל לו הפלאפון ולא נמחקו לו המספרים של הפלאפון ונתן לטכנאי פלאפונים שיתקן לו את הפלאפון והטכנאי יתחייב שלא ימחק לו שום מספר מהפלאפון, ובשוגג כתוצאה מהתיקון נמחקו כל המספרים האם יכול בעל הפלאפון לתבוע את הטכנאי על כך?

תשובה: אין ספק שאותו טכנאי יש לו דין של שומר שכר שהרי מקבל כסף על עבודתו וקי"ל ששומר שכר חייב בגנבה ואבידה כדברי המשנה בשבועות מט. השאלה הנשאלת במה יכול לתבוע בעל הפלאפון את אותו אדם, נראה לומר שלא יכול לתבוע אותו על כלום כי אותם מספרים לא שווים כלום בשוק ומדין התורה תמיד מסתכלים כמה שזה שווה לבני אדם ולא מסתכלים כלל ועיקר על רגשות של האדם וכמו שכתב להדיא הרב הגאון "בבא יב"ד" בסימן קע"ה שלא מסתכלים לפני רגשות האדם אלא מסתכלים כמה שווה אותו החפץ אצל בני אדם ולא אצל האדם עצמו.

וכמו שנשאלנו לעיל לענין אדם שהיה בחו"ל וצילם תמונות מיוחדות וחברו מחק לו אותם והסקנו שאינו משלם לו אלא כמה ששווים התמונות האלו בחו"ל ואפי' שלאדם עצמו שווים בהרבה יותר.

להלכה: הטכנאי לא יהיה חייב לשלם על אותם מספרים שמחק אלא כפי כמה שהם שווים לכל בני אדם ולא כפי כמה שווים לאותו אדם.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית 5293* שלוחה 5

שאלה: אדם שנהיה לו פנצ'ר באחד מגלגלי רכבו ותיקנו במוסך, לאחר יומיים נהיה פנצ'ר באותו גלגל ויתברר שהבעיה בגלגל שהצמיג לא טוב ומיילא נהיה חור מהר בפנימית ובעל הרכב תובע את המוסך שהוא ישלם על הפעם השניה שהרי מהתחלה היית צריך לגלות שהבעיה בפנימית וע"י כך לא היה עוד פעם חור גם בפנימית החדשה?

תשובה: איתא במשנה במסכת בב"ק צ"ח: "מתני' נתן לאומנין לתקן וקלקלו חייבין לשלם נתן לחרש שידה תיבה ומגדל לתקן וקלקל חייב לשלם והבנאי שקיבל עליו לסתור את הכותל ושיבר האבנים או שהזיקן חייב לשלם היה סותר מצד זה ונפל מצד אחר פטור ואם מחמת המכה חייבין" ע"כ. והסיבה לכך שהאמן חייב אומרת המשנה במסכת בב"מ פ: כל האומנים שומרי שכר ומיילא שומר שכר חייב בגנבה ואבדה וכך פסקו כל הראשונים הרי"ף שם בגמ' וכן הרמב"ם בהל' שכירות פרק י' הל' ג' וכן הטור וש"ע חו"מ סי' ש"ו סעי' ב' יע"ש. ולפ"ז לנדון דידן נראה לומר שהצדק עם בעל הרכב שהרי המוסך הוא פושע שלא אמר בהתחלה שיש בעיה בצמיג שע"י שיחליף את הצמיג כך לא יהיה עוד פעם פנצ'ר ברכב. אבל יש לדחות סברא זו שהרי בעל המוסך לא הזיק ממש בידי אלא גרם לנזק וקי"ל גרמא בנזקין פטור (ב"ק דף נה).

להלכה: אף על פי שאותו מוסך פשע בתפקידו אבל כיון שלא עשה הזיק ישירות אלא גרמא לכן יהיה פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים.

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליכות "בית מרק"

אקטואליה בהלכה

ליטול ידיים ולברך המוציא חייב גם לבצוע על שתי עוגות.

שאלה: לחם שנחתך מעט האם יכול לצרפו ללחם משנה?

תשובה: אם כשאוחזו הפרוסה החתוכה עולה הכיכר עימה חשיב ללחם שלם לענין לחם משנה, אבל אם הוא חתוך באופן שכאשר אוחז הפרוסה אין הכיכר עולה עימה, לחם זה נחשב ללחם פרוס ואין יוצאים בו די חובת לחם משנה, אבל אותם מקומות בחלה שנבצעו מחמת דיבוקן בתנור מחמת אפיה אין בכך כלום.

שאלה: מי שאכל מאכל חלבי ורוצה לאכול לאחר מכן מאכל בשרי כיצד עליו לנהוג? והאם מועילה ברכה אחת לשניהם?

תשובה: בדין אכילת מאכל חלבי ולאחר מכן בשרי, צריך לשטוף את ידיו היטב ויאכל פת או דבר מאכל אחר וישטוף את פיו במים או בשאר משקים ואז יכול לאכול מאכלים בשריים, ולענין הברכה אם היה בדעתו לאכול גם בשרי מועילה ברכה אחת לשניהם (ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' עמוד תל"א ואילך)

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

דובדבן

מה יש בדובדבן שהוא כל כך בריא?

חשבתם פעם מה מקור המשפט - "הדובדבן שבקצפת" - כלומר המיטב שבמיטב? אל תתנו לגודל להטעות אתכם, שכן פרי קטן זה טומן בחובו לא מעט מתנות מבואר העולם לבריאות שלכם.

הפרי נאכל כמעט אך ורק כשהוא טרי, למרות שיש בנמצא גם ריבות דובדבנים ודובדבנים ממותקים, ולא מעט מתכונים לעוגות דובדבנים, הרי שכדי לקבל את המיטב מהדובדבן יש לאוכלו טרי או לשתות אותו במיץ מרוכז.

מה בריא בדובדבן? יש המון סוגי דובדבנים בעולם, אך יש שני סוגים נפוצים מאוד של דובדבנים למאכל - המתוק והחמצמץ, ושניהם עשירים בחומרים מזינים. כמאה גרם של דובדבנים מהזן המתוק יכניסו לגוף שלכם לא פחות מ-1.1 ג' פרוטאינים, 13 מ"ג של קאלציום, 0.36 מיליגרם של ברזל, 222 גרם פוסטיום, ועוד רשימה ארוכה במיוחד של ערכי תזונה כמו - וויטמין B6, B9, K, בטא-קרטרין, ריבופלאבין, ניאצין, והרשימה ממשיכה.

הדובדבן החמוץ והמעט-פחות נפוץ מציע לכם 8% מהצריכה היומית המומלצת של וויטמין A, 7% מהצריכה היומית המומלצת של בטא-קרטרין, 8% מהצריכה היומית המומלצת של וויטמין C, ובמובנים אלו ואחרים נחשב בריא עוד יותר

העלון להצלחתם של: אודליה בת אילנה- זיווג הגון, אריאל בן הדסה מלכה- הצלחה בכל, חי אוריה בן נועה יעל- הצלחה בכל, ישראל מנחם בן דינה- רפואה שלמה, שרה בת ברקת נצחיה- זיווג הגון, תמר בת סיגלית- כל הישועות, איריס בת מול- בריאות נחת מהילדים, אליהו בן רחל רשל- רפואה שלמה, מאיר בן אסתר- פרנסה בשפע.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרח" ומחבר סדרת הספרים "גור לרגלי" ועוד...

לא בכוח יגבר איש

אישה אחת שאלה אותי: "כיצד אוכל לקבל בעין של אמונה מצב שבו בעלי נחשף למכשיר טמא והחליט לרכוש אותו, הרי הדבר פוגע ביסודות של ביתנו ועלול לדרדר הכל? איך אוכל לקבל בעין של אמונה חששות כל כך מרובים וכבדים כאלה? ובכלל איך מקבלים באמונה מציאות שכזו?"

לא נדבר כעת על הפעולות המעשיות שיש לנקוט בהן. ניתן לשאול מה הרקע? מדוע זה קרה? איך זה קרה? וכדומה. כמובן שצריכים לדבר ולהתייעץ עם תלמידי חכמים, כיצד לפעול כדי לעזור בנושא הזה למי שנפגע מהטכנולוגיה המזיקה הזאת.

אבל כעת נדבר על הנושא שאנחנו תמיד רגילים לדבר עליו - האמונה. איך צריכים לקבל בעין של אמונה תופעה שכזו?

דבר ראשון, צריכים לזכור, שגם כאשר מדובר בפגיעה רוחנית של אחד מבני הבית, גם כאן צריך סבלנות וכניעה לה'. ככל שזה נראה צודק לקום ולתקוף, כולל תקיפה על הנהגתו של ריבונו של עולם, בנוסח: למה זה קורה לי? מי מרוויח מהנזקים הללו? איך אפשר לראות טוב בדבר כזה? יש כל כך הרבה שאלות קשות בעניין הזה.

עמדנו כמה פעמים על כך שתופעת ההידרדרות והנשירה של הילדים בימינו היא הנהגת ה' מאוד נסתרת שאינה מובנת כלל. אין לנו הבנה מה הסיבה ומה הטוב שבדבר, אלא אנחנו מחויבים להוריד את הראש, להיכנע ולהתפלל.

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קירות שקופים ברדיו יקול חי'

אבא, אפשר עוד ממתק?...

"...אני אומר לך הרב ברזילאי, בחיים לא נתקלתי בילד חמדן שכזה. כל פעם שהוא רואה ממתק אצל חבר, אח או סתם ילד ברחוב העיניים שלו מתעגלות וכמעט שיוצאות מחוריהו. אני אומר לך, החמדה שלו לממתקים היא משהו שאי אפשר להבין בשכל אנוש..."

הבטתי בפניו של בן שיחי ושאלתי: "אולי הוא פשוט לא מקבל מספיק בבית ולכן הוא כ"כ כגורה מהממתקים בחוץ?" האיש חיך, כאילו חיכה לשמוע את השאלה הזו ואז במבט מנצח הוציא מכיסו מקבץ חשבונות מפולת ונופף בהם בידו "הנה, כאן תוכל לראות את כמות הממתקים שקניתי! במשך החודש האחרון. אני יכול להתערב אתך בעיניים עצומות שאין עוד ילד אחד בשכונה שלנו שמקבל יותר ממתקים ממנו. אתה מבין מה קורה כאן? ילד שמקבל הכי הרבה - מרגיש הכי חסר... זהו, הוא פשוט ילד חמדן. ותודה שזה די מדאיג."

מה אתם אומרים קוראים יקרים? האמנם כן?.. הנה מה שעלה בידי לאחר בירור מעמיק עם האבא דני. מסתבר שהוא אכן נותן לילדיו הרבה יותר ממה שמקבלים חבריהם אך היה משהו בצורה בה הוא העניק לילדיו את הממתקים היה בעייתי. בכל פעם שהוצא חטיף מהארון או בוצעה חלוקת סוכריות - תמיד היה זה בחשבון מדוקדק! "כמה

נפלאות הבריאה

הדבורים

קיימים כ-20,000 מינים של דבורים, והן נפוצות בכל היבשות למעט אנטארקטיקה (בישראל קיימים למעלה מאלף מינים של דבורים, שחלק גדול מהם ככל הנראה עדיין לא תואר למדע).

תכונות מורפולוגיות: • גודל הגוף - למינים שונים גודלי גוף שונים, הנעים ממילימטרים בודדים (למשל בסוגים Nomioides ו-Ceylalicus, ובמין צרטינה ננסי) ועד למספר סנטימטרים (למשל בדבורת-העץ הסגולה). לגודל הגוף חשיבות רבה מבחינת הפרחים המבוקרים - ישנם פרחים המואבקים בייעילות רק על ידי דבורים גדולות, ולהפך.

• מבנה גפי הפה ואורך הלשון - תכונה המאפיינת משפחות שלמות, במשפחות פשוטות הלשון היא קצרה, ואילו במשפחות מפותחות יותר (הגורניות והדבוריים) הלשון היא ארוכה. אורך הלשון ומבנה גפי הפה מכתוב במידה רבה את צורת הפרחים עליהם הדבורה מותאמת לשחר באופן יעיל, ועקב כך גם את מבחר צמחי השיחור אותם יעדיף כל מין של דבורה. באופן כללי, דבורים קצרות-לשון יעדיפו פרחים שטוחים בעלי מבנה צלחתי וצוף ואבקה גלויים (למשל משפחת

הדבורים

הסוכיים), בעוד דבורים ארוכות לשון יעדיפו פרחים מוארכים בעלי מבנה צינורי וצוף ואבקה חבוים (למשל משפחת השפתניים).

• **שעירות הגוף** - תכונה חשובה במיוחד להאבקת צמחים. על-פי רוב דבורים שעירות יותר נחשבות למאביקות טובות יותר. דבורים טפיליות אינן בונות קנים ואוספות אבקה, ולכן הן על-פי רוב קירחות.

• **איברי איסוף האבקה** - לנקבות של מרבית המינים יש איברים מיוחדים המאפשרים איסוף יעיל של אבקה פרחים אותה צוברת הנקבה בתוך תאי הקן, כמוזון לזחלים. איברי איסוף האבקה הם לרוב בצורת שערות מסועפות, היוצרות שטח פנים גדול וכך כולאות ביניהן מספר רב של גרגרי אבקה. למרבית הדבורים איברי איסוף אבקה בצורת שערות הממוקמים על הרגליים האחוריות, ולעיתים גם איברים קרובים כגון החזה האחורי. נקבות של דבורים טפיליות וכן זכרים של דבורים באשר הם, אינם אוספים אבקה ולכן אין להם איברים מיוחדים לאיסוף אבקה,

• **המחוש מורכב בדרך** - כלל מ-13 פרקים אצל זכרים, ו-12 אצל נקבות. במקרים נדירים לשני הזוויגים יש 12 פרקים במחוש.

העלון להצלחתם של: אורלי בת סוליקה-הצלחה בכל, יאיש חנניה בן חנה-רפואה שלמה, ליאל שירה בת אורלי-הריון תקין, משה ליאב בן דינה-זיווג הגון, גיל יוסף בן פסנד שמחה-נחת מהילדים, הרך הנולד בן נעמה בלה-שיגדת לתורה, חגית בת רונית חיה-כל הישועות, יוסף בן מיכה-שיצא מהקורונה.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293* שלוחה 13<8 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

תבדקו בהיסטוריה של עם ישראל, כמה האריך אפו השם יתברך לעם ישראל על חטאתם עד שחזרו בתשובה, ופעמים אנו רואים יהודי בגיל ששים שחזרו בתשובה ועוזב את דרכיו המוטעות, וחוזר לחיקו של בורא עולם, ששים שנה השם יתברך נתן לו חמצן בריאותיו, ואוכל על שולחנו, וקורת גג לראשו, ואפילו זיכה אותו באישה וילדים בו בזמן שהוא עבר על רצונו יתברך ללא חשש, ואף על פי כן האריך השם אפו וחניכה עד שיגלה את האמת הנפלאה ולא מיהר להענישו.

אם נרגיל את עצמינו בחשיבה חיובית על עצמנו וגם על הזולת, כגון, אם ראינו את החבר שעובר עבירה, ננסה ללמד עליו זכות ולומר, שאולי אינו יודע שהדבר אסור, ואפילו אם יודע, אולי אינו מבין את חומרת המעשה, ובכלל, אין לנו הבנה כמה חזק היצר הרע שבתוכו, ויכול להיות שאם היינו במקומו, היינו גרועים ממנו. ועוד שהגמרא בברכות (י"ט.) מביאה, שאם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום, שבדאי עשה תשובה.

כפרת עוונות לאנשים רבים שגור על לשונם צמד המילים "כפרת עוונות", ולפעמים נראה שבמחשבתם, הקדוש ברוך הוא כל היום יושב ומחפש להעניש בני אדם כדי לכפר על מעשיהם, ואין הוא חפץ להיטיב עם ברואי. לעניות דעתי, כדאי להחליף משפט זה ב- "הכל לטובה", מפני שהרבה פעמים נראה כאילו הדבר היה עונש מאת השם יתברך, עד שזוכים להבין את החסד הגדול שעשה עמנו הבורא "בעונש" הנ"ל.

(מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

לא מחפשים אותך

הנראה בעיניכם שילד שטעה בהנהגותיו, אביו יחפש כל הזמן להענישו? או איך שקוראים לזה אנשים "לחפש אותנו" כל הזמן? חלילה מלומר כן... אלא הדבר בדיוק הפוך, הבורא יתברך מייחל ומצפה להצלחתנו יותר ממה שאנו מאחלים לעצמנו, ואהבתו יתברך אלינו היא אין סופית, וכל רצונו יתברך הוא, שנבין היכן טעינו ונחזור בתשובה, ולאחר מכן נסמוך עליו יתברך שיקבל אותנו באהבה גמורה, והוא ייטיב לנו עד בלי די.

אדרבא, עצם העניין שאנו מרגישים שהבורא יתברך רוצה להעניש אותנו, הוא פגיעה בכבודו יתברך. תארו לעצמכם, שלא פחות ולא יותר, הבן שלכם, בכל פעם שיעבור לידכם, ירים את ידיו בהתגוננות מפחד שמא... תכו אותו!!!

הרי מיד תאמרו לו, "תירגע בני, אני לא כזה רע שמחפש כל הזמן להכות אותך!" בדיוק כך אנחנו, אנו מראים לקדוש ברוך הוא, כשבכל שעה אנו פוחדים מעונשו של השם יתברך. על פי רוב, אדם כזה שמפחד כל הזמן שתפגע בו מידת הדין, מחשבותיו כלפי אחרים גם היא במידת הדין.

אם מישהו פגע בו, ממהר הוא לחשוב איזה עונש חמור מגיע לאותו יהודי, ואם ראה יהודי שעובר עבירה, אומר בליבו "רשע! איך הוא יכול לעבור על רצון הבורא יתברך, כנראה שיקרה לו בקרוב אסון חלילה". ואם אחד מילדיו עבר על רצונו, מיד חושב על עונש הגון להענישו. ואין זה באשמתם, אלא מחמת שהורגלו בכך, אין הם שמים לב על מחשבתם המוטעות.

אם רק נלמד ממידותיו של השם יתברך, ארך אפים ורב חסד ואמת, ואם

מדריך חתנים

בהסמכת הרב שמחה כהן שליט"א
והרב נחום דיאמנט שליט"א
וכולל נסיון רב בתחום

ילווה אתכם בדרככם החשובה
לזוגיות בטוחה ונישואין מוצלחים בעז"ה
לפרטים: שמואל שרגא 054-8461538

פרויקט הקטורת הארצית

בהוראת גדולי ומאורי ישראל שליט"א
סגולה להישמר מכל רע ולקירוב הגאולה השלימה
לקרוא כל יום פיתום הקטורת
ניתן להשיג באגודת 'בית מרן'
בטלפון: *5290

בהפצה של מעל 26 יחידות ללא עלות!

העלון להצלחתם שלי: יעל בת מרים - בריאות ונחת, מאיר ישראל בן רבקה רפואה והצלחה, נריה יוסף בן אילה - הצלחה ובריאות, עליזה עישה בת עליה - בריאות איתנה, נחמה פערל בת יהודית בתיה - זיווג הגון, ישראל בן חנה איטא - הצלחה בתורה, אביגיל בת דורית - זרע בר קיימא.